

Mediefostrarens fältguide

För föräldrar till barn
i grundskolåldern.

**Fältest för
mediefostrare!**

Är du en bekymrad,
ansvarstagande eller
obekymrad mediefostrare?
www.nätsäkerhetsskola.fi

Mediefostrarens fältguide

För föräldrar till barn i grundskolåldern.

Ditt barn är i ett livsskede då användningen av elektroniska media ökar betydligt. Det är viktigt att du fortsätter att intressera dig för hur ditt barn och din tonåring använder media och tar upp saker i anslutning till media till diskussion med barnet. Mediefostran ingår i barnuppfostran.

I synnerhet internet är en del av de ungas vardag, inte ett fristående virtuellt område. De unga träffar sina kompisar, tillbringar tid och skaffar information om sådant som de är intresserade av på nätet. Bekanta dig med de webbtjänster som ditt barn använder och var närvarande då han eller hon behöver vägledning.

Läs mediefostrarens fältguide och ta del av de viktigaste tipsen till stöd i din mediefostran.

Nätfiffigheten kan alltid förbättras.
www.nätsäkerhetsskola.fi
www.nätsäkerhet.fi

Tryggt på nätet

För föräldrar till 7-12-åringar.

Television, filmer och spel

Bekanta dig med ovannämnda medie- former och diskutera dem med ditt barn

- Titta på teve och spela spel tillsammans. Låt ditt barn visa vad det kan och också lära dig vad det kan.
- Var medveten om vilka spel kamraterna spelar och vilka tv-program de ser på. Kom vid behov överens med andra föräldrar om gemensamma regler.
- Placera televisionen och spelapparaterna i ett gemensamt utrymme. På så sätt kan barnet genast vända sig till en vuxen, om någonting det sett eller upplevt börjar besvära barnet. Ge dig tid att lyssna och diskutera.

- Iaktta åldersgränsmarkeringarna för teveprogram, filmer och spel. Ta också själv reda på om ett program, en film eller ett spel lämpar sig för ditt barn. Kom också överens med släktingar om vilka spel och filmer de får köpa till den unga.

- Med hjälp av en digitalbox är det möjligt att begränsa tittandet på någon särskild kanal genom att mata in ett lösenord för kanalen.
- Om du så önskar, kan du förhindra att ditt barns telefonnummer ges ut via nummertjänsten.

Kom tillsam- mans överens om spelreglerna

- Kom överens om vilka program barnet får titta på och vilka spel det får spela. Många program och spel som är avsedda för vuxna kan vara för skrämmande för barn i skolåldern. Det är bäst att stänga av teven om ingen ser på programmet. Sätt vid behov tidsgränser och håll fast vid dem. Avsätt tid för en lugn stund före läggdags.

Internet

Bekanta dig med internet

- Bekanta er tillsammans med de webbtjänster som tilltalar ditt barn och med de möjligheter som webben erbjuder. Låt också ditt barn lära dig saker.
- Med hjälp av datorns spärrfunktioner kan du förhindra att ditt barn kommer in på oönskade webbplatser. Det är möjligt att skapa en egen, på rätt sätt begränsad användarprofil för varje familjemedlem.
 - Tekniska spärrfunktioner fungerar som hjälpmedel, men ersätter inte gemensamma regler och föräldranärvaro.

Delta och diskutera

- Placera datorn i ett rum som hela familjen använder. På det sättet blir det naturligt att diskutera barnets webbanvändning och att följa med vad barnet gör på nätet. Ge dig tid att lyssna och diskutera.
- Berätta för ditt barn att det också finns olämpligt och olagligt material på webben. Uppmuntra ditt barn att berätta om material som barnet har upplevt som störande eller förbryllande.
- Betona att ditt barn har rätt att vägra gå med på allt som känns det minsta misstänkt eller obehagligt.

Kom tillsammans överens om spelreglerna

- Kom överens med ditt barn om vilka spelregler som gäller för internet och lär barnet redan från början att använda sunt förnuft på nätet.
- Diskutera med ditt barn om hur det kan förhålla sig till andra människor på webben.
- Påminn ditt barn om att varken egna eller någon annans personliga uppgifter eller fotografier får ges till någon över internet utan tillstånd av en förälder.
- Det är alltid bäst att berätta för en pålitlig vuxen, om barnet planerar att träffa en nätbekantskap i verkligheten.
- Försäkra dig om att ditt barn använder säkra lösenord och inte avslöjar dem för någon.
- Mobbning är förbjuden också på webben. Uppmana ditt barn att berätta för dig om det blir föremål för mobbning. Fundera tillsammans över på vilket sätt man kan ingripa vid mobbning.
 - Kom överens om hurudana webbplatser barnet får besöka och sätt tydliga tidsgränser för webbanvändningen.

Mobil- telefon

Bekanta dig med mobiltelefonen och diskutera den tillsammans

- Bekanta er tillsammans med telefonen och dess användning.
- Registrera telefonnumren till viktiga vuxna i barnets mobiltelefon. Öva tillsammans på att ringa till de här numren. Berätta också hur man ringer ett nödsamtal.
 - Påminn ditt barn om att genast berätta för en bekant vuxen, om han eller hon får obehagliga sms eller om telefonen försvinner.

Kom tillsam- mans överens om spelreglerna

- Förse vid behov ditt barns abonnemang med en saldogräs. Barnets användning av avgiftsbelagda tjänster kan begränsas.
- Berätta för ditt barn att han/hon inte ännu är tillräckligt gammal för att göra mobilinköp utan föräldrarnas tillstånd.
- Överväg om det är nödvändigt att ditt barns mobiltelefon är utrustad med webbförbindelse eller kamera. Förstår ditt barn vilka regler som gäller för fotografering av andra människor och spridning av dem?
 - Kom överens om att mobilen inte får överlåtas till andra.

**Bakom varje
signatur finns
en människa. Man
får inte mobba
på nätet!**

För föräldrar till 13-16-åringar.

Kom tillsammans överens om spelreglerna

- Kom överens om vilka program den unga får titta på och vilka spel han/hon får spela. Följ åldersgränsmarkeringarna för filmer och spel. Kom också överens med släktingar om vilka spel och filmer de får köpa till den unga.
- Sätt vid behov tidsgränser och håll fast vid dem.

Television, filmer och spel

Bekanta dig med ovannämnda medieformer och diskutera dem med ditt barn

- Visa intresse för de teveprogram och filmer den unga vill se och för de spel han/hon vill spela. Diskutera upplevelserna tillsammans.
- Var medveten om vilka spel kamraterna spelar och vilka tv-program de ser på.

Internet

Bekanta dig med webben och diskutera den med ditt barn

- Bekanta dig med de medier och elektroniska tjänster som de unga använder.
- Föräldrarna behöver inte kunna allt som ungdomen kan. Det viktigaste är att diskutera saker ofta och vara intresserad av vad barnet gör på webben.
- Den unga behöver fortfarande föräldrarnas stöd och närvaro.

Kom tillsammans överens om spelreglerna

- Lär ditt barn att reagera på olämpligt eller skadligt material. Han/hon kan berätta om saken för dig eller meddela den som upprätthåller tjänsten eller myndigheterna. Ansvar för webbens innehåll är gemensamt.
- Hjälp den unga att överväga, vilka gränser han/hon vill dra upp för sitt privatliv.
- Påminn den unga om att det kan vara omöjligt att någonsin få bort material som en gång lagts ut på nätet. Privata uppgifter om andra personer eller fotografier av andra personer får inte läggas ut på nätet utan vederbörandes tillstånd.

- Påminn om att det alltid är bäst att berätta för en pålitlig vuxen om den unga planerar att träffa en nätbekantskap i verkligheten.
- Påminn den unga om att nedladdning av texter, bilder eller musik och spridning av dem kan innebära brott mot lagar om upphovsrätt.
- Mobbning är förbjuden på webben. Fundera tillsammans över på vilket sätt man kan ingripa vid mobbning.

Vi har
ett gemensamt
ansvar för
innehållet
på nätet.

- Det är artig att be om lov om man vill fotografera. Att publicera ett fotografi utan tillstånd av den som fotografiet föreställer kan också klassificeras som mobbing.
- Be den unga spara obehagliga sms som han/hon fått för säkerhets skull och berätta om dem för dig, så att du eventuellt kan vidta åtgärder.

Mobil- telefon

- Avtala om hur telefonen ska användas: får den unga använda webben eller beställa ringsignaler, eller spel. Personer under 18 år kan utan vårdnadshavarens tillstånd göra endast små inköp.
- Telefonen kan förses med en saldogräs. Du kan välja de lämpligaste spärrfunktionerna för din familj bland olika alternativ.
- Det är nödvändigt att stänga av telefonen på olika tillställningar och i offentliga lokaler eller situationer ska man undvika att tala högljutt i telefon.

Ytterligare information på webben

Information till föräldrar om barns och ungdomars webbanvändning www.naetsaekerhetsskola.fi,
www.mll.fi/viisaastiverkossa
och www.nettivilhje.net

Åldersgränser för filmer www.vet.fi

Upphovsrätt www.tekijanoikeus.fi/se

Barn och mobiltelefonen www.mapel.fi

Åldersgränser och sändningstider för tv-program som är skadliga för barn www.ficora.fi

Hövlig mobiltelefonanvändning på officiella platser
www.alakailota.fi

Tryggt på nätet

Nätfiffigheten kan alltid förbättras.

I samarbete med Medieforum och projektet Informationssäkerhetsdagen.

I projektet deltar: Barnombudsmannens byrå, Befolkningsregistercentralen, Centralhandelskammaren, Dataombudsmannens byrå, D-Fence Oy, DNA Service AB, Elisa Abp, Enter rf, FiCom rf, F-Secure Abp, FiMUG, Finansbranschens Centralförbund, Finlands Föräldraförbund, Finlands Kommunförbund, Finnet-förbundet, Företagarna i Finland, Försörjningsberedskapscentralen, inrikesministeriet, Jyväskylä universitet, kommunikationsministeriet, Kommunikationsverket, Konsumentverket, Lokalförsäkring andelslag, Macecraft Software, Mannerheims Barnskyddsförbund, Microsoft, Rädda Barnen rf, Stonesoft Corporation, Sulake Corporation Oy, Sällskapet för Mediefostran, TeliaSonera Finland Oy, TIEKE Utvecklingscentralen för Informationssamhälle, Tietoturva rf, undervisningsministeriet, Utbildningsstyrelsen och VTT

Co-funded by
the European Union